REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 240. Brașov, Miercuri 31 Octomvrie (13 Noemvrie). 1907.

Concurența la împăciuire.

(Un răspuns.)

III.

O carte întreagă s'ar putea scrie despre tema cu care ne ocupăm în acest articol. Frățietatea maghiară-română își are istoria ei în cei din urmă 60 deani.

Nici-odată Maghiarii nu s'au gândit să trateze serios cu Românii în chestiuni politice. In privința aceasta n'a fost deosebire între Szecheny-ani și Kossuth-iani. Numai cu greu, după catastrofa dela 1848/9, începură să înțeleagă și unii și alții că împrejurările îi vor putea eventual sili totuși să stea de vorbă și cu noi, cei abia scăpați de iobăgie. Gândul acesta însă îi tortura. Era o urmare firească că căutau în tot chipul și prin toate apucăturile să încunjure ori-ce serioasă lămurire cu Românii asupra situației politice. Cel mai bun și eftin mijloc li-s'a părut — când a încetat absolutismul nemțesc după diploma împărătească dela 20 Octomvrie 1860 — de a câștiga pe Români pe partea lor, de a-i încurca și a le abate atențiunea dela problemele lor serioase naționale, prin aranjarea unei acțiuni sistematice de frățietate și împăcare cu ei pe cale socială.

Iarna anului 1860—61 ne dăduse în Ardeal spectacolul unei generale înfrățiri cu Românii. La toate balurile în orașele mai de seamă, ba și la țară, luau parte împreună membrii inteligenței române și maghiare, iar nemeșii unguri mai ales se prezentau în maghiarcele lor. In analele balurilor din Brașov se va găsi înregistrat și faptul, că publicistul George Barițiu a fost, în mijlocul unor toaste înflăcărate, ridicat în sus, și purtat pe umeri de către număroșii representanți ai nobilimei din Săcuime, cari se aflau de față. Când a fost vorba însă, cu doi ani mai târziu, de-a se regula raporturile dintre popoarele Ardealului și de-a se garanta și Românilor egala îndreptățire națională, cine au refuzat de-a lua parte la discuțiune și înțelegere? Tocmai aceia cari îmbiau pe Români cu dragostea și frățietatea lor!

S'a văzut și atunci că în politică decide calculul, nu sentimentele vremelnice și mai de multe ori efemere.

Campania frățietății maghiare-române dela 1860—61, care a avut un *pendant* în negocierile emigranților maghiari cu Cuza-Vodă și cu minstrul său Cogălniceanu, nu și-au ajuns scopul. Cu toate astea, pe cât numai s'a putut, adversarii noștri naționali și politici au continuat tactica lor și după aceea, bine cunoscând slăbiciunile cărturatilor noștri, și, după cum am spus, fiind prea încrezuți că aceste slăbiciuni și lipsa de pregătire și organizare suficientă politică, vor face cu timpul de prisos ca ei să ajungă a frânge pânea cu Românii.

Trecem peste anii de rezistență pasivă a Maghiarilor ardeleni și ne oprim la anii marilor schimbări interioare 1865—67. In timpul acesta se pronunță divergența între *unioniștii* și *autonomiștii* români, dar rămase nelămurită în deajuns, de unde a urmat că ea a fost transplântată și între deputații români, cari au luat parte din Ardeal la dieta ungară dela 1866.

Acesta era momentul binevenit pentru adversarii noștri, de a pune ear în curs politica lor de înțelegere și împăciuire, și își găsiau printre noi aderenți nu numai de aceia, cari se băgau în soldul lor din interes personal. Se înființară pe atunci și câteva ziare române pentru a pleda în favoarea frățietății maghiaro-române.

Politica aceasta de păcăleală n'a isbutit nici de astă-dată, grație oamenilor luminați și caracterelor firme naționale, ce se aflau pe atunci din sânul poporului nostru între representanții dietali. Deputații noștri naționali în unire cu autonomiștii ardeleni au format atunci miezul acțiunei întreprinse pentru combaterea legilor fatale prezentate dietei, cum a fost legea uniunei, sau mai corect zis, fuziunei la 1867 și legea dela 1868 zisă a naționalităților, care nu le garanta acestora nici un drept.

Atunci s'a auzit și glasul conciliant al lui Francisc Deak, de care am făcut amintire, și care a răsunat în pustiu în ce privește pe adversarii noștri, dar a avut urmări stricăcioase încât ne privea pe noi fiind-că din acest moment, care concade cu proclamarea resistenței pasive din partea Românilor din Transilvania, s'a săvârșit o nouă grupare politică în Ardeal. Erau *activiști* și *pasiviști*. Cei dintâi stăruiau pentru continuarea activității parlamentare, mulțămindu-se cu baza de drept ce o ofereau legile dela 1867—8, dar numărul lor se reduse tot mai mult și politica rezistenței pasive deveni cea preponderantă.

Deși după un ciclu nou dietal de 3 ani, politica aceasta a activității pe baza legilor, ce tindeau la succesiva noastră maghiarizare, activismul din Ardeal făcuse un adevărat fiasco, totuși, continuând adversarii noștri tactica lor cu refrenul: „că acum nimeni pe lume nu ne mai împiedecă pe noi Românii să ne desvoltăm în limba noastră maternă prin școală și biserică“, frățietatea maghiaro-română nu s'a luat dela ordinea zilei, și a amețit capetele și a încurcat mințile multora din Românii noștri până în ziua de azi.

D. Bánffy contra lui Apponyi. Adunarea generală a reformaților din Ardeal a fost deschisă Sâmbătă prin D. Bánffy, cu o vorbire lungă din care scoatem următoarele:

»Tendințele reacționare sunt tot mai puternice, și mai impetuoase, de este teamă să învie veacul de mijloc. Față de ele protestanții trebue să-și adune puterile — dar nu prin adunări de caracter poporal! (Tot el! N. R.) Secularizația nu trebue scormonită. Prin ea, ar pierde averi frumoase, la Sárospatak și Dobrițin, și biserica protestantă. Raportul bisericilor față de stat ar trebui regulat prin o comisie aleasă din parlament, cum plănuise și Fr. Deák. Neastâmpărul protestanților este scuzat prin ținuta agresivă, a catolicilor, în Pécs, cari fac pe »kuruczul«. Legislația acum e parțială. (Citâm textual). Dela 1791 era condusă de spirit liberal în chestii de religie; *legislația din 1907 însă s'a abătut dela acest spirit.* Este gloria unui paragraf din articolul XXVII, 1907 (legea școlară!) de a nimici spiritul vechiu liberal, și de a introduce spiritul retrograd în legislația ungară. Aceasta lege supune autorităților statului pe învățătorii mireni, dar pe călugări și călugărițe îi scoate de sub autoritatea statului. Va să zică aceștia pot fi negligenți față de limba maghiară, și mai pot săvârși și alte transgresiuni.

In al XX-lea veac, legislația maghiară a renunțat la drepturi pentru cari au luptat Eötvös, Deák și Kossuth.... Bunăoară, parlamentul maghiar a hotărît mai nou să i-a parte în corpore la procesiile din Joia mare, care sărbătoare este poruncită de Papa și ca un fel de jubileu pentru biruința asupra *ereticilor*!«

— In aceeași adunare s'a adus hotărârea, că în școalele reformate sunt obligați a da instrucție religioasă catecheții tuturor confesiunilor, *însă numai în limba maghiară!*

Wekerle în audiență. In audiența de Duminecă Wekerle a prezentat Maj. Sale un raport amănunțit despre întregul complex al situațiunei politice în Ungaria. Wekerle a mai prezentat Maj. Sale felicitările omagiale ale guvernului ungar din prilejul însănătoșerii Maj Sale.

Barabás pentru pact. Cunoscutul erou al nuanței antidinastice, în vechiul partid kossuthist, a pledat cu puternice argumente pe lângă pact, a cărui încheiere este o imperioasă necesitate, în fața alegătorilor săi, din Nagykörös, cari i-au votat mulțumită. Astfel de adunări și votări, de altmintrea se țin zi de zi, din partea eroilor și mai puțin vestiți.

Dep. Polyt interpelase în chestia autonomiei bisericești a Sârbilor, în ședința de Sâmbătă. După ce descrise pe larg atitudinea diferitelor partide față de congresele bisericești, și după ce protestase solemn, ca să se facă congrese politice, din congresele bisericești, a adresat mai multe întrebări primului ministru. Cu ce poate justifica d-l prim-ministru situația ilegală ce există acum în autonomia bisericească a Sârbilor, anume comitetul congresual nelegal și presidentul nelegal al acestuia? Ce va face d-l prim-ministru pentru restabilirea situației legale, în timpul ce scaunul patriarchal e vacant? Va mijloci sancționarea statutelor înaintate de congresul incomplet din 1906 și votate fără ascultarea corpului episcopesc? Grăbi-va alegerea patriarchului prin actualul sau prin un nou congres, prezenta-va Coroanei un proiect în direcția asta?

In cursul motivării, dep. Polyt, care face parte dintre Sârbii liberali, a adus grele învinuiri radicalilor, fiind aceștia luați în apărare de întreruperile kossuthiștilor. Odată a zis: »Poftim și întrebați pe acei radicali, de ce stau în partidul naționalităților, cum pot fi ei credincioși clubului naționalist? Să iasă din club, dacă ei sunt așa de mari patrioți maghiari, și dacă ei vreau mai mult, chiar decât partidul independist. Ei vreau uniune personală, pe când nu este unul între Maghiarii mai chibzuiți, care acum să o ceară aceasta!«

Din Austria. Partidul radicalilor germani a votat o moțiune prin care exprimă menținerea neclintită a programului său, care este pentru desfacerea de Ungaria, și astfel partidul va vota contra pactului.

Intră clubul polon și partidul poporal polon se urmează serioase tratative de fuziune, la inițiativa acestui din urmă.

Ajutorul de stat. »Unirea« aduce știrea, că Joi a sosit la Veneratul Ordinariat din Blaj lista celor împărtășiți din ajutorul de stat pe a. c. Suma ce se imparte e de 233.111 cor. cu ceva mai mare ca în trecut.

O reprivire peste câțiva ani ai districtului Năsăud, în 1872.*)

Din manuscriptele lui *Ioachim Mureșian*, fost advocat în Năsăud.

Nu e lucru necunoscut, că din ce motive s'au luat armele dela grănițeri în anul 1851. Unul din motivele cele mai de frunte a fost tendința Sașilor și anume a lui baron Bedeus și a consiliarului Rosenfeld, de a câștiga Sașilor munții orlatienilor, ce nu le-a succes însă până în anul 1865, sub regimul baronului Reichenstein.

Destul că, desființarea s'a întâmplat și mărginenii deveniră provinciali.

Era acum întrebarea, că ce să se întâmple cu referințele lor de drept privat, precum se consolidară ele sub sistema confiniară militară și în deosebi ce să fie cu averea cumulativă a ținutului întreg și anume cu fondul de montur și proviante, precum și cu averea comunală și în urmă cu moșiele grănițerilor?

Se știe din sistema de graniță, că în regimentul al II. român de graniță Nr. 17 din Ardeal, erau instituite în interesul poporului două comisiuni principiale, una pentru bunăstarea materială și anume comisiunea economică, ear cealaltă pentru bunăstarea spirituală, comisiunea școlastică.

La desființare unii bărbați zeloși îngrijiți de viitorul său și al confraților de o soarte, văzând că erariul militar se face tutore preste grănițeri și puse mâna pe administrațiunea averii lor, esoperară la representanții comunităților, de toată averea cumulativă a ținutului confiniar se destina spre scopuri școlastice și în deosebi pentru creșterea și cultivarea tinerimei grănițărești prin școale de toată mâna.

Legătura originală în această privință se zice că s'ar fi aflând în mânile lui Vasile Năsçuțiu atunci furir, iar acum oficial pensionat al comptabilității centrale militare, care însuși încă a fost unul din cei mai însuflețiți îndemnători de a ținea averea la olaltă spre scopuri de cultură.

Ca organ, care să representeze interesele educațiunei la autoritățile cele nouă provinciale ale domnului țărei, își puseră representanții comunali o comisiune cu sediul în Năsăud sub numirea de »Comisiunea administrătoare de fondurile școlastice« (nemțește: Schulfondsverwaltungs-Comission) care representa acum și pe comisiunea economică și pe cea școlastică de sub miliție.

Aceasta comisiune a căreia cap a fost vicariul foraneu de atunci părintele Macedon Pop și-a avut de membrii mai activi pe Petru Tanco, locotenent în pensiune, Basiliu Nașcu docent și Moisă Panga director de norme. Dintre aceștia corespondența o subscrie președintele având de referenți pe Nașcu și Panga, ear de purtător de socotele pe Petru Tanco și ca ajutor pe B. Nașcu. Ceialalți membrii ai comisiunei era mai mult o falangă mică la întâmplări de năcaz, când era lipsă de apărare, ear cei ce trag foloasele în fruntea districtului astăzi (1872) era mare parte în oficii împărătești căutându-și de trebile private, părte erau scriitori pe la cele cănțelării cu diurne, sau scriitori cu coala, sau erau la școală.

Erariul civil ca reprezentant al erariului militar, încă puse mâna pe administrarea averei grănițerilor, și fără ca să fi avut cândva vre-o palmă de loc, ori vreun crucer în acea avere, vrù ași câștiga titule de drept prin diferite comisiuni, esmise earăși de el în causa sa.

Numai un jurisconsult secret, căpitanul c. r. și auditorul Iosif Schottl de ori-

*) Dăm loc manuscriptului de mai sus relativ la istoricul câștigării averilor grănițărești, care ni-se pare în aceste momente de mare interes pentru asemănarea timpului de atunci cu cel de azi. — Red.

gine din Pojon, pe care vrù soartea a-l împiedeca în cariera sa spre a rămânea în Năsăud pentru binele grănițărilor, își espunea ideile sale juridice parte prin protocoale la comisiuni, parte consulta pe membrii comisiunei școlastice și mai ales pe Vasiliu Nașcu, parte și le însemna în forma de suplice, plânsori sau scrisori de ale comisiunei administratoare de fondurile școlastice. Acea mică ceată de oameni devotați, ținură lupta pentru drepturile confraților grănițări până la anul 1860 în Iuliu fără nici o remunerațiune, ba nici rechizitele de scris nu li-se rebonifica de nicăirea.

In lupta lor au fost suspiționați, trași în cercetări, unii suspendați din funcțiune, însă în urmă totuși eșiră învingători.

Ei administrau fonduri, fără a avea un crucer în cassă. căci tot era în mâna erariului, afară de fondurile școalelor comunale, ale căror rațiuni (socoteli) le revedea în tot anul.

Și știți d-voastră, că urmăririle lor în ratiocinii (socoteli) în timp mai de 10 ani consunau până într'un denar cu socotelele ratiocinării de stat!

Conziliul imperial estraordinar pregătea în Viena diploma din 20 Octomvrie 1860, ear reprezentanții comunităților grănițărești ținură adunare generală sub presidiul vicariului Gregoriu Moisil și în ființa de față a bravului pretore c. r. Iosif Wratitsch acum (1872) consiliar la guberniul Stiriei și deciseră a trimite o deputațiune la curte spre a scoate fondul de montur din mânile erariului, ca să se poată da stipendii.

Se alese Basiliu Nascu, Basiliu Petri, profesor preparandial și părintele paroch gr. or. Simion Flămând, cari erau în district, apoi Ioachim Mureșianu, care se afla în oficiu ces. reg. la tribunalul comercial în Pesta, cel dintâiu jurist, născut în districtul Năsăudului, până unde ajunge aducerea aminte istorică și din părinți grănițeri.

Cum se dete de știre acestui din urmă la Pesta, despre decisiunea reprezentanților comunali, îndată Ioachim Mureșian și scrise lui Vasiliu Nascu și 'i descoperi ideile sale în acel obiect și 'i dete în epistola cu data de 13 August, 1860, expedată in 14 ale aceleași lune, următoriul plan de procedere:

1. »Mai întâiu și mai întâiu așì zice că suplica să nu se compună deplin și să nu se prevadă cu subscripțiunile de acasă, ci să se lase în arbitriul deputațiunei, ca ea când i s'ar da argumente pentru dreptul ținutului chiar în loc în Viena, să le poată întrebuința fără a fi legată prin subscrierile, ce ar fi puse pe suplica gata de acasă«.

2. »Locul suplicei să'l suplinească o însărcinare din partea comisiunei administratoare și din partea celor 88 de trimiși ai comunităților, unde să ni se demânde în conștința cea mai curată și întru toată curățenia sufletului, apărarea cea mai acomodată a dreptului comunitățiior în privința fondului și reprezentarea cea mai sinceră în privința audienței la Majestate«.

3. »Doară nu vă voiu supăra, dacă voiu observa, cum că și suplica să fie compusă pe baze juridice astfel, în cât ca nestrămutat să poată fi substratul unei pâre judecătorești, pentru cazul, de care să ne ferească Dumnezeu, adecă pentru cazul când Majestatea nu s'ar îndura, a ne asculta rugămintea în favoare, ci ne-ar neferici cu o rezoluțiune negativă«.

4. »Ori nu ar fi bine, ca pe lângă demonstrarea dreptului la fond, să se împreune și arătarea celorlalte drepturi de proprietate, ce le-a avut ținutul regimentului sub militărie și cele ce le are după descătănire încoace pentru ca să pună capăt odată tuturor referințelor acelui ținut cu patria adecă cu Ardealul și cu statul întreg«.

5. »Știți că eu ca neavut cum am fost, am intrat numai din silă în oficiul statului, dar dacă am intrat odată și poate mi s'a deschis o carieră, în care poate în vreo câțiva ani să mă pot arăta ca un adevărat serv al Românilor din Austria, chiar și eșind din oficiu, spre a mă apuca de altă carieră, poate nu mă veți inculpa, dacă voi zice, că e mai bine ca să mă încerc deocamdată a nu-mi periclita viitorul meu și prin el al bunăvoinței mele de servire pentru bunul comun al nostru.

Prin aceasta ferească Dzeu să voiesc a mă scoate de sub onorifica împuterire ce mi-s'a impus, ci numai voiu să zic, că ar fi bine pe lângă obligațiunea morală publică, care ne îndatorește pe toți a fi servitorii locului nașterei, să mi să impună mie pe însărcinare, încă și o obligațiune morală privată, care mă poate scuti și în pozițiunea mea de oficiant împărătesc. Și știi cum să poate face aceasta, fără nici o piedică? După ce vi se va da însărcinarea sau plenipotența să chemați pe tatăl meu și să-l puneți să scrie și să subscrie cu slove sau numai să subscrie dechiărăciunea: »Eu Ioan Mureșan îndatoresc pe fiul meu Ioachim Mureșianu, care se află acum în Pesta, ca să primească aceasta însărcinare a ținutului grănițeresc în privința averei rămasă după desmilitare, că de nu, nu-i voiu mai da părinteasca binecuvântare«. Apoi să poate traduce și nemțește tot acolo și așa iată că cu trei rânduri le astupi gura la toți, că te provoci la datorințele de fiu, de ai fi cu barba de un cot«.

6. »Ar fi bine ca să mă înștiințați cu vreo două zile mai înainte, ca să-mi cer facultate dela președintele. Apoi dacă s'ar putea întocmi lucrul așa, ca să sosim într'o Joi, sau într'o Duminecă, pentru că atunci se poate căpăta audiența mai lesne.

Intru altele chiar de nu ați împlini nici una din acestea, totuși eu sunt gata a vă însoți și la bine și la rău«.

(Va urma.)

Societatea pentru fond de teatru român la Cohalm.

Cu adunarea generală din anul acesta a „Societății pentru fond de teatru român" se împlinește nu numai anul de gestiune 1906/7 ci și periodul de trei ani de când a fost ales actualul comitet în fruntea societății.

Credem că este de un interes general ca publicul românesc să fie pus în ajunul acestei adunări generale în curent despre starea cassei, despre toate schimbările, prin cari a trecut averea societății în acești trei ani din urmă și despre modul cum s'au întrebuințat venitele societății.

Din causa aceasta ne-am adresat cassierului societății, d-lui Dr. Nicolae *Vecerdea*, care ne-a pus la disposiție cu mare amabilitate datele mai importante din gestiunea celor trei ani din urmă.

Din aceste date resultă, că averea societății, administrată în modul cel mai conștiențios, s'a sporit în acești trei ani din urmă, pe lângă toate cheltuelile mari ce le-a avut, — *cu suma considerabilă de peste 60,000 coroane.*

Iată unele date mai amănunțite:

L. 31 Octomvrie 1904, când s'a dat cassierului în administrație averea societății, aceasta a constat a) din 259,822 cor. 14 b. în bani gata și b) din 88,620 cor. în efecte cu totul *348,512 cor. și 14 b. La 30 Iunie 1905* avea societatea bani gata 274,093 cor. 73 b. și efecte în valoare de cor. 90,985 cor., *la 11 August 1906* bani gata 294,146 cor. și în efecte 91,670 cor., iar *la 30 Iunie 1907* bani gata numai 278,274 cor. 91 b. dar în efecte 131,145 cor. *cu totul 409,419 cor. 91 b.*

Venitele acestei averi s'au întrebuințat în deplină conformitate cu »Planul de acțiune« stabilit pentru un period de 10 ani de către adunarea generală din 1903. Astfel s'au cheltuit în periodul de 3 ani pentru scopurile societății suma de *21978 cor. 27 b.*, în care sumă se cuprind: bursele și ajutoarele date d-lor Z. Bârsan, Aurel P. Bănuțiu, Romul Băilă și Ionel Crișan, apoi contribuirea sumei de 6000 cor. la instalarea unei scene în sala cea mare a »Casei Naționale« din Sibiiu, suma de 1283 cor. 31 b. pentru procurarea unui fonograf, prețul pentru cumpărarea operetei »Craiu nou« de C. Porumbescu precum și alte premii și remunerațiuni pentru prestațiuni pe terenul literar-teatral.

Din toate aceste resultă că și după detragerea sumei de aproape 22,000 cor., întrebuințată exclusiv numai pentru scopurile propriu zise ale societății, precum și după detragerea cheltuelilor administrative, — *averea societății totuși s'a sporit în acest period de trei ani cu suma de 60,907 cor. 77 b.*

Din raportul cassierului pentru anul de gestiune 1906/7 relevăm următoarele: In acest an comitetul a cumpărat 158 acții de-ale institului »Albina« din ultima emisie de acții făcută de acest institut. Ținând samă de faptul că societatea pentru fond de teatru român avea în calitate de proprietară deja 158 acții de ale »Albinei« și ca atare putea cumpăra alte 158 acții din noua emisiune, plătind pentru fiecare acție *numai prețul nominal de câte 200 cor.* plus 10 cor. taxă de emisie, cu totul deci numai suma de 33180 cor., pe când acțiile din noua emisie reprezentau deja atunci și reprezintă și de present o *valoare de cel puțin câte 400 cor.*, prin urmare cu totul o sumă de cel puțin 63,200 cor. — comitetul societății s'a folosit de această bună și rară ocaziune, ridicând suma de cor. 33180 din depunerea făcută la institutul »Mureșana« din Reghin, unde se fructifica în timpul din urmă numai cu 5% și plătind aceasta sumă »Albinei« drept preț și taxe de emisie pentru cele 158 acții, garantat fiind că »Albina« fructifică suma de cor. 31,600 pe anul 1907 tot cu 5%, iar cu începerea anului 1908 plătește o dividendă și supradividendă de cel puțin 9%—10%, după investiția de 33180 cor.

Investiția aceasta, apreciată în mod de tot real, a adus cu sine nu numai întreaga contravaloare ci tot odată și o sporire de cel puțin 6320 cor. a averei deoparte, iar de altă parte asigură cu începerea anului 1908 o fructificare a sumei investite de cel puțin 9%—10% față de 5% cel mult 6% de până acuma.

Universitatea săsească se adună la conferința anuală în 14 l. c. în Sibiiu.

Desvălirea monumentului lui Lascar Catargiu.

București, 28 Oct. v. 1908.

Astăzi s'a făcut cu o deosebită solemnitate desvălirea monumentului ilustrului bărbat de stat, Lascar Catargiu, fostul șef al partidului conservator, care se află așezat pe noul Bulevard Colțea, la întretăierea stradei Primăverei cu strada Romană. Ceremonia s'a început la ora 10 a. m. pe un timp admirabil. Lume foarte multă representând toate clasele societății. Cele trei tribune ridicate de comitetul aranjator erau tixite de lume, între cari se remarcau mulți reprezentanți ai partidului conservator din județe.

Dintre coroanele depuse pe soclul monumentului remarc: coroana M. S. Regelui cu inscripția: »*Regele lui Lascar Catargiu în recunoscătoare amintire*«; din partea cluburilor conservatoare din capitalele județelor, a ziarului »Epoca«, a căilor ferate române etc.

In loja comitetului, ridicată în fața statuei se aflau: I. P. S. S. Metropolitul Primat Iosif, primul ministru Sturdza, G. Gr. Cantacuzino, fost prim ministru; M. Vlădescu, I. Grădișteanu, Dr. Istrati, T. Maiorescu, general Manu, Al. Marghiloman, P. S. Aurelian, D. Grecianu, Al. Bădărău, Al. Djuvara foști miniștri, ministrul de interne, Ionel Brătianu, Arhiereii Nifon Ploeșteanul și Meletie Gălățeanu, Scarlat Ferechide, primul președinte al Inaltei Curți de casație fruntași conservatori și liberali etc.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. archiereul Nifon, vicarul Metropoliei, încunjurat de numeroși preoți. După săvârșirea sfințirei apelor, se ia vălul de pe statuă, în aplausele mulțimei.

Ilustrul bărbat de stat Lascar Catargiu, apare în bronz, stând în picioare, cu un picior înainte, iar pe soclu se află o figură representând femea română, care-i întinde un spic de grâu.

Statua este lucrată în atelierul sculpturului francez Anton Mercier, membru al Academiei, unde s'a lucrat și statua lui Alexandru Lahovari.

După desvălirea statuei s'au început discursurile. Cel dintâi a luat cuvântul d-l *G. Gr. Cantacuzino*, președintele comitetului de inițiativă pentru ridicarea statuei. D-sa arată pe larg rolul, pe care l'a jucat în timp de o jumătate de veac Lascar Catargiu, care înfățișează tipul omului de stat impecabil și înțelept, care străbătând cu fruntea sus furtunile vieții politice, nu se încovoaie niciodată și respinge cu dispreț compromisiunile îndoelnice și calculele politicianismului necurat. Descrie după acea întreaga activitate politică a regretatului bărbat de stat. La sfârșit în scurte cuvinte predă monumentul în îngrijirea primărei capitaliei.

D-l Primar al Capitalei *Vintilă Brătianu* arată meritele lui Lascar Catargiu pentru țară și apoi declară că primăria se va îngriji de acest monument, care este o podoabă a Capitalei.

Au mai luat cuvântul d-nii N. *Filipescu* și Take *Ionescu* foști miniștri, cari au adus mari și meritate elogii memoriei defunctului om de stat Lascar Catargiu. La sfârșit a vorbit d-l P. P. *Carp*, șeful partidului conservator, care a proslăvit opera lui Lascar Catargiu.

După terminarea discursurilor mulțimea a defilat pe dinaintea monumentului și apoi s'a împrăștiat în cea mai mare liniște.

M. S. *Regele*, care se află la Sinaia a trimis d-lui G. Gr. Cantacuzino, următoarea scrisoare:

Domniei-Sale
D-lui *Gheorghe Gr. Cantacuzino*, —
Președintele Comitetului pentru ridicarea statuei lui Lascar Catargiu.

Scumpe Domnule Cantacuzino!

In momentul desvăluirei statuei ridicate în mijlocul Capitalei lui Lascar Catargiu, gândul Meu recunoscător se unește cu acel al Domniilor Voastre spre a cinsti memoria acestui mare bărbat de Stat.

Nici odată nu voiu uita partea cea mare ce a luat la reorganizarea Țării, când totul erea de făcut, judecata lui cea sănătoasă, tăria de caracter și iubirea de patrie care însuflețeau toate actele sale; nu voiu uita mai cu seamă nețărmuritul devotament ce Mi l'a arătat în niște grele și neșterse împrejurări.

Din adâncul sufletului închin dar prinosul Meu de gratitudine acestui mare și bun cetățean, al cărui nume de a pururea va însemna credința către Țară și Tron și va sluji drept pildă de statornicie generațiilor viitoare.

Sărbătoarea de astăzi 'Mi dă plăcutul prilej de a vă reînoi, scumpe Domnule Cantacuzino, încredințarea sentimentelor de afecțiune ce vă păstrez.

Castelul Peleș, în 26 Octombrie 1907. Carol.

Pe soclul monumentului se află săpate următoarele date: 1857, 1859, 1864, 1866, 1871, 1897. Acești ani cuprind tinereța, bărbăția și bătrânețea lui Lascar Catargiu și arată faptele publice mai însemnate, la cari a luat parte și adecă la 1857 a fost ales deputat în divanul ah-hoc, la 1859 a fost candidat de Domnie, la 1864 în calitate de președinte al Camerei primește lovitura de Stat de la 2 Mai, la 1866 a fost locotenent domnesc, la 1871 împedecă abdicarea Domnitorului Carol, iar la 1897 rezolvă chestia Metropolitului Ghenadie.

In momentul când scriu aceste rânduri, vine vestea tristă că Efrosina Lascar Catargiu, văduva ilustrului om de stat a încetat din viață din cauza unei boale grave.

C.

Vizita împăratului Wilhelm în Anglia.

Părechea imperială germană a plecat, după cum se anunță din Berlin, Sâmbătă noaptea la orele 12 din Potsdam spre Londra cu tren special alcătuit din 11 vagoane. Trenul a așteptat o jumătate de oră, gata de plecare sosirea monarchilor și a suitei lor. Au sosit întâi ministrul de răsboiu von Einem, ministrul de externe von Schön și apoi părechea imperială însoțită de principele Oskar și cancelarul Bülow.

Impăratul a salutat cu căldură pe principele Bülow și a vorbit apoi cu atașatul militar al ambasadei engleze. Urcat în vagon împăratul a rămas câtva timp la fereastră de vorbă cu cancelarul Bülow căruia i a întins mâna înainte de plecare.

— In urma invitației regelui Eduard, împăratul Wilhelm pentru așì cruța vocea, va răspunde tuturor discursurilor în scris, făcând excepție numai la gustarea oferită de Lordmajorul din Guildhall, unde va ține un toast. In Anglia lucrul acesta e obișnuit și regina Victoria făcea adeseori uz de acest mijloc.

Din cercurile curței se comunică că răgușala împăratului datează dela manevrele din Westfalia și se pune la îndoială dacă clima umedă din insula Wight va putea face bine împăratului.

Călătoria împăratului Wilhelm e privită cu simpatie în cercurile politice germane. Nimeni nu leagă însă așteptări exagerate de această vizită. E în afară de orice îndoială că se vor discuta și chestiuni politice cu acest prilej. Nu vor avea loc însă înțelegeri.

Vizita împăratului Germaniei la Londra nu urmărește alt scop scriu. ziarele germane, decât acela de a înlătura oarecari neînțelegeri existente și a crea drumul înțelegerei amicale dintre cele două state

Italia și Austria nu pot decât să se bucure de aceasta și să salute cu satisfacție încetarea raporturilor neamicale dintre Germania și Anglia.

Situația reală în Macedonia față de acordul Puterilor.

Acum o lună credeam într'o îmbunătățire reală a situației de aici. Intr'adevăr, Hilmi-Pașa la plecarea sa din Monastir, unde a petrecut lunile de vară, luase unele măsuri mai energice contra Grecilor, exilând câțiva agenți ai lor, atât de aici cât și din orașele pe cari le-au inspectat împreună cu agenții civili în drumul spre Salonic. Dar abia ajuns la Salonic, turburările înăbușite pentru moment au isbucnit însă cu o nouă furie și mai sălbatică. Parcă dorea să se dea o desmințire cât mai categorică afirmațiunilor diplomației despre progresele pacificării Macedoniei și să se pună în lumină cât mai vie zădărnicia acțiunei ruso-austro-ungare, pentru introducerea reformelor.

Cine vede starea lucrurilor de aici rămâne cu totul desiluzionat de eficacitatea măsurilor preconisate de »Reformatorii« Turciei. Nu se poate zice altceva decât că: ori este la mijloc o lipsă totală de pricepere, ori că se lucrează cu cea mai desăvârșită rea credință.

In orice caz nici Turcii, nici Grecii și nici Bulgarii, trei din factorii pe cari trebue să se compteze, nu sunt deloc câștigați pentru năzuințele pacifi atoare și reformatoare.

Interpretarea articolului III din înțelegerea dela Mürzsteg, cărei interpretări se dă atâta importanță de către Marile-Puteri, este privită aici ca o adevărată naivitate și nu va avea nici cel mai mic efect practic și folositor. Și Grecii și Bulgarii stăruesc și vor stărui pe calea apucată a violențelor. Asigurările și declarațiunile făcute la Atena și Sofia nu sunt decât forme goale, menite să înșele opinia europeană.

Avem informații pozitive că atât în Bulgaria cât și în Grecia nimeni nu se gândește să părăsească lupta.

In Grecia în special se lucrează cu multă activitate la strângere de noui fonduri pentru »luptătorii elenismului« și înșiși Bulgarii, cari mai înainte desprețuiau, pe Greci, pentru lipsa lor de organizare recunosc acum că adversarii lor și ai noștri au devenit mai serioși și mai de temuți. Dar câtă vreme Marile-Puteri nu vor reuși să curme alimentația focului la Sofia și Atena, cum s'ar putea aștepta ca acțiunea lor să astâmpere vârtejul de aci?

Fără concursul cinstit și sincer al Bulgariei și Greciei nu se poate obține liniște și pace în Macedonia, afară numai dacă s'ar da mandat deplin Turciei de a face liniște și pace cu mijloacele de cari dispune și în chipul cum ea pricepe să pacifice pe ghiauri-răsvrătitori. Până acum acțiunea Marilor-Puteri se învârtește într'un cerc vițios; nu are o direcțiune bine definită în care să stăruiască cu hotărîre și continuitate. Sfaturile ce se dau guvernelor din Sofia și Atena au rămas și vor rămânea vorbe goale, câtă vreme sunt lipsite de sancțiune. Să nu trecem apoi cu vederea, că acordul Marilor-Puteri nu este decât de formă.

In realitate și Bulgarii și Grecii găsesc nu numai simpatii, dar chiar și încurajare la unii din reprezentanții marilor puteri. Ori cât s'ar zice că Rusia a părăsit vechea sa politică de a dori acum în mod sincer, liniștirea spiritelor în Macedonia, totuși, nu se poate tăgădui că Bulgarii se bizuesc și mai departe pe sprijinul Rusiei si cine ar putea afirma, că nu au motive serioase și poate chiar garanții din partea acesteia: că nu vor fi părăsiți în lupta lor de revendicare?

Grecii, pe de altă parte, se măgulesc cu credința, că, precum în trecut, tot așa și pe viitor Anglia și probabil și Franța, nu vor permite să li se aducă vreun neajuns serios, în vechiul titlu de descendenți ai lui Homer, Aristotel, etc., precum el le-a ajutat la întemeerea Regatului lor, tot așa le vor servi și mai departe, pentru a fi feriți de urmările nesocotinței lor. Iar Turcii au și mai puține motive să se sinchisească de halul în care se găsește Macedonia. De când marile-puteri se amestecă direct în afacerile interne ale Turciei, răspunderea situației nu cade asupra guvernului otoman — așa cel puțin poate să pretexteze aceasta ori când cu mult succes.

Pe lângă aceasta, luptele între creștini, sunt o satisfacție pentru Turci, pentru invinuirile ce li se aduceau mai înainte cu mult sgomot, că ar apăsa și trata cu cruzime pe »bieții creștini«.

»Ces sont les bons chretiens qui font ça« răspundea deunăzi cu mulțumire Hilmi-Pașa unui străin, care își exprima oroarea de omorurile și jafurile, ce se petrec în Macedonia.

Turcii privesc și se bucură, căci nu-i poți clătina în credința ce o au, că sfâșierile creștinilor între ei, folosesc elementului musulman, îl întăresc și-l înalță chiar moralmente.

Din când în când se mai mișcă și ei nu însă de a stabili liniștea și pacea, dar pentru a lovi în acela dintre beligeranți, pe care-l consideră mai periculos.

Aceia, contra cărora se deslănțueşte cu mai multă tărie și furie »puterea de stat« a Turciei sunt Bulgarii; iar Grecii, ca mai puțini periculoși, și acțiunea lor fiind considerată ca indispensabilă pentru moderațiunea pericolului bulgar, sunt nu numai menajați și protejați, dar Turcii pentru a le răsplăti serviciile n'au stat un moment la îndoială să sacrifice pentru ei elementul aromânesc, de care cred că pot dispune în orice fel, fără a ridica vreo nemulțumire îngrijitoare în afară.

Dacă Turcii ar fi fost imparțiali în acțiunea lor, sau dacă n'ar fi intervenit de loc în luptele dintre naționalități în ambele cazuri: Grecii ar fi fost de mult sdrobiți.

Astfel se prezintă în trăsături generale situația din Macedonia. Acei cari visează o isbândă apropiată a acțiunei ruso-austro-ungare vor rămâne amăgiți. Voința și datorința diplomației nu se poate realiza decât atunci când se va dispune de mijloace de constrângere — dar la aceste mijloace nimeni nu se gândește. Diplomații vor discuta, vor propune și vor hotărî pacea și reforme, iar Grecii, Bulgarii și Turcii vor zâmbi la naivitatea diplomaților și-și vor urma calea pe care se găsesc.

Românul dela Pind.

STIRILE ZILEI.

— 30 Octomvrie v.

Lipsa de vagoane, nu se va putea sista deocamdată. Sunt 20.000 în străinătate, cu exportul nostru, și străinătatea plătește bucuros taxa de întârziere fiindcă și ea are lipsă de vagoane. Incurând vor fi libere cele ocupate cu transportul cărbunilor la Fiume. Acestea a declarat Sâmbătă premierul, răspunzând la o interpelație.

Din Bucovina. Ca un exemplu, în ce chip se poartă luptă politică — între frați, spunem următorul amănunt. D-l Florea Lupu, un șef al partidului poporal, a intentat șase procese de presă ziarului celuilalt partid, »Apărarea N.«, partidului național!

Vin de altfel și bune știri, din acea țeară. Se înființează într'una tot felul de societăți, pentru popor. Ne surprinde între altele, ca neobișnuită în felul ei, societatea școlară »Bănuțul«, în satul Stupca. La aceasta societate membrii plătesc 10 bani la lună; fondatorii 10 coroane pentru totdeauna.

Peregrinaj. Din prilejul jubileului de 50 de ani de preoție a Sfinției Sale P. Piu X, se vor duce mai multe peregrinaje la Roma. Ele sunt împreunate cu escursiuni științifice. Un astfel de peregrinaj va conduce și un episcop de al nostru în luna lui Iunie 1908. Unul dintre cele mai interesante peregrinaje va fi cel condus de Părintele Iosif Teutsch din Guttenstein, care va percurge Italia de-a lungul și sudul Franței. Va porni din Viena la 4 Maiu 1908 »*U—a*«.

Din Gherla. Aflăm din »U.« că fondul pentru susținerea preparandiei diecezane din Gherla, a încasat de abia 5 mii cor., taxe dela parohii, a treia parte din suma cu care datorează aceste. A cheltuit pentru salare și alte spese peste 7 mii cor., trebuind să încheie anul cu aproape 2 mii cor., supraerogat. Iată aci o instituțiune folositoare, dar care e în primejdie să fie închisă din lipsa fondurilor disponibile.

Oficer român decorat. Majestatea sa a dat voe generalului de brigadă din Brașov, d. Mihaiu Șandru, de a primi și purta ordinul rusesc, crucea imperială »Sf. Stanislau«, clasa II.

Corul mixt al bisericei Sf. Nicolae din Brașov — la Cohalm. In urma invitării făcute de către comitetul societăței pentru fond de teatru român, corul mixt al bisericii Sf. Nicolae din Brașov, va executa Duminecă în 4/17 Noemvrie a. c., în spațioasa biserică gr. or. română, din Cohalm sub conducerea d-lui prof. *G. Dima*, cântările liturgice, iar după terminarea serviciului divin, corul va cânta cântările funebrale la parastasul solemn, ce se va oficia întru memoria neuitatului președinte al societății pentru fond de teatru român, *Iosif Vulcan*. Seara la orele 8, corul va da un concert. Programa e compusă parte din cântări bisericești, parte din coruri mixte a capela, composiții de ale d-lor G. Dima, I. Mureșan, G. Muzicescu, G. Kiriak, etc. Membrii corului mixt în număr de aproape 30 persoane, dame și d-ni, vor pleca, precum suntem informați, Sâmbătă după amiazi din Brașov împreună cu membrii comitetului societății și alți oaspeți brașoveni. Vicepreședintele comitetului aranjator al festivităților din Cohalm, părintele Bercan din Cohalm, a fost ieri în Brașov, pentru a lua împreună cu membrii comitetului, ultimele dispoții privitoare la festivitățile din 4/17 și 6/18 Noemv. a. c.

Cernova. Inmormântarea țăranului slovac, rănit la Cernova și repausat în spitalul din Budapesta, s'a făcut aci cu multă ceremonie. Deputații naționaliști au luat parte cu toții câți sunt în capitală, și au depus o cunună. Deputatul slovac Bella, a spus înălțătoarele cuvinte: ideia mare, a cărei jertfă tu căzuși, o să se înalțe iarăși biruind asupra morții, și asupra puterei!

Teatru românesc în Sibiiu Din Sibiiu ni se scrie că D-l *Z. Bârsan* va da și în Sibiiu 3 reprezentații teatrale și anume: *Duminecă în 4/17 Noemvrie a. c.*, se vor reprezenta: 1) *Un prietin*, 2) *Dela Nord la Sud*, 3) *Cânele și Pisica*, comedii, într'un act, localizate din italienește. *Marți în 6/19 Noemvrie*: 1) *Sacrificiul*, dramă de R. Bracco, 2) *Sărutarea*, comedie de Branville, 3) *Scânteia*, comedie într'un act.

Advocat nou. D-nul Dr. *Enea Papiu* a făcut censura de advocat la tabla regească din Mioră-Oșorheiu.

Un nou cutremur de pământ în Caratag a avut urmări și mai grozave decât cel dintâi. Zguduirea a nimicit toate comunele din prejur, cerând jertfă mai multe mii de vieți. Asupra întregei provincii Denau se întinde acum un pustiu.

Necrolog. Sâmbătă în 9 Noemvrie n., a încetat din viață în Săliște *Ana Stoia n. Răcuciu*, în etate de 25 ani. Inmormântarea a avut loc ieri. Odihnească în pace!

Concertul Schramm. Tânărul și mult apreciatul pianist vienez, Paul Schramm, în etate de 15 ani, va da în 19 l. c. n., un concert în Brașov, cu concursul muzicei orașului. Tânărul artist este foarte mult apreciat în lumea muzicală. Ziarele vieneze au fost unanime în a releva marele său talent și technica sa escelentă. Bilete de intrare se pot cumpăra în librăria H. Zeidner. Prețurile de intrare sunt următoarele: Balcon 3 cor., fotel 2 cor. 50, parchet I 2 cor., parchet II 1 cor. 40 b., parter (loc de șezut) 1 cor. 20 b., loc de stat 1 cor., studenți 60 b.

ULTIME STIRI.

Ședința de azi a camerei.

(Raport special prin telefon).

Budapesta, 12 Nov. S'a votat în a treia cetire proiectul pentru indemnitate, trimițându-se acum senatului. S'a continuat apoi discuția asupra proiectului de tarif vamal autonom. Au vorbit tot trei inși din partea clubului croat, care este hotărît a supune unei critici mai amănunțite proiectul. Intâiul orator a fost Supilo, care știe cam slab ungurește, deci este silit a-și face notițe cu creionul. Fiindcă le cetea acestea, prezidentul i-a suprimat cuvântul, stârnind reprobarea Croaților, cari țin să fie prevenitor și vorbesc ungurește deși le face mare greutate. Supilo a respins proiectul. Asemenea și ceilalți doi deputați croați, Surmin și Pinterovici, cu a căror vorbiri s'a trecut tot restul ședinței.

— La proiect au să iee cuvântul și câți dintre deputații naționaliști. Intre aceștia și între deputații kossuthiști, se agită și acum chestia împăciuirei — bineînțeles numai pe culoare și fără de o formă și cale precisă. Numai pour parlé-uri, la cari uneori se abate și Apponyi.

Budapesta. 12 Nov. Ședința de eri a *Camerei ungare* a mai avut următoarele detalii. Proiectul pentru tariful vamal autonom a fost recomandat de o lungă vorbire a secretarului de stat *Szterényi*. Prin acest proiect, el găsește asigurată independența economică a țării după a. 1917. După Lengyel Z. care spune că tot proiectul nu-i decât o apucătură de panglicar, fiindcă prin tariful pe baze de pact, ce va fi prezentat mâne, acesta va fi scos din vigoare — urmează *T. Batthyányi*. Acesta înjură pe socialiști, pe trabanți, și pe Lengyel, zicând că »statul trebue să ajute cetățenilor, ori ce limbă vorbesc ei« și află că meritul cel mai mare pentru un guvern este a face pregătirile pentru o situație, iar nu a o realiza. Discuția va urma mâne.

Clubul independist a primit în *conferența de Luni* proiectele pentru pact. In contra lor a vorbit numai Polonyi și Farkasbázy, care va părăsi partidul. Apponyi a luat în apărare pactul.

Budapestă, 12 Noemvrie. Duminecă și Luni s'a ținut în Budapesta adunarea de constituire a unui *nou partid politic*, numit creștin social. La constituirea lui au avut mare parte poporalii, cu deosebire Al. Giesswein. Cu partidul similar din Austria n'are nimic comun. Are deosebite simpatii pentru poporali, cu cari nu fuziunează numai fiindcă noul partid nu are nici un punct de drept public, ci este curat economic. In al doilea punct al programului se recunoaște naționalităților dreptul de a avea instrucție și în limba lor, *pe lângă* cea maghiară. La acest punct a fost și puțină discuție.

Portsmuth. 12 Nov. Yachtul „Hohenzollern" a sosit după amiazi. Impăratul și împărăteasa Germaniei au fost întâmpinați de autoritățile civile și militare și aclamați de mulțime. Suveranii au plecat apoi la Windsor, unde au sosit la orele 5 seara. La Windsor împăratul a conferit principesei de Galles și ducesei de Argill ordinul Sfântului Ludovic, iar ducelui de Wellington și ducelui de Argill ordinul Vulturului Negru. Ambasadorului Wolff Metternich i-a conferit marea cruce a ordinului Vulturului Negru.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Dela „Tipografia şi Librăria“ A. MUREŞIANU, Braşov se pot procura următórele cărţi

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

A apărut o nouă carte de rugăciune intitulată *„Laudă lui Dumnedeu“* pentru credincioşiĭ de religiunea ortodoxă română cuprindênd: rugăciunĭ de diminéţă, de séră, de sfânta Liturgie, pentru taina mărturisirei, precum şi alte rugăciunĭ folositóre.

Acéstă carte de rugăciunĭ e negru şi luxos legată şi aurită. Formatul ei e sub octav. Are 255 paginĭ şi costă numai 90 banĭ, plus 10 banĭ porto.

Atragem atenţiunea fie-căror doritorĭ de asemenea cărţĭ de rugăciunĭ. carĭ în felul lor n'au mai eşit până acum la noi Românii. Fie-care carte are şi un toc de carton tare, în care se păstréză.

„Cuvêntărĭ bisericescĭ de Massillon“ traduse din originalul francez de *Ioan Genţ* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. *Preţul 5 coróne* (6 Lei 50, plus 30 banĭ porto.

Predici şi învăţaturi la toate Duminecile şi sĕbătorile anului culese de *Petru Maior* de Dicio-Sân Mărtin editate acum de prima dată cu litere latineşti de Dr. *E. Dăianu.* Toate 4 părţile cu 4 coróne plus 30 banĭ porto.

Cheia Raiului e o carte nouă apărută acum pentru credincioşii români greco-catolici care cuprinde în sine rugăciunile de dimineaţă şi de seară la sfânta Liturgie şi la toate trebuinţele sufleteşti. Această carte e tipărită cu litere frumoase şi mari latineşti pe 256 pagini şi e foarte frumos legată iar pentru o mai bună păstrare are fie-care şi câte un toc tare de carton. Preţul ei e numai de 75 bani plus 10 bani porto recomandat mai mult. Se potriveso foarte bine ca dar de Crăciun.

Preoţii cari doresc să răspândească această excelentă carte pe la credincioşii lor capătă un rabat de 10% dacă procură mai multe deodată.

Sonorul, cântec ce să cântă la înmormântarea D-lui nostru Isus Christos a apărut pe muzică modernă pentru o singură voce de Lazar Stefănescu. Preţul 1 coroană.

Biblioteca populară „Minerva“.

Nr. 1, 2 şi 3: „Istoria populară a Românilor
Nr. 4: „Cântarea României“.
Nr. 5: „Istoria populară a Literaturei Române“.
Nr. 6: Revoluţia lui Tudor Vladimirescu“.
Nr. 7: Pierderea Basarabiei“.
Nr. 8: Unirea principatelor şi domnia lui Cuza“.
Nr. 9: Mihail Cogălniceanu.
Nr. 10: Vasilie Alexandri.
Nr. 11: Stefan cel mare.
Nr. 12—13: Mihaiu Viteazul.
Nr. 15: „Răpirea Bucovinei“.
Nr. 16: „Cum sĕ ne crescem copii“.
Nr. 17: „Păstrarea sănĕtăţii“.
Nr. 18: „Ce sĕ cetim“.
Nr. 19: „10 Maiu“.
Nr. 20, 21 şi 22: „Rĕsboiul Românilor pentru neatêrnare“.
Nr. 23: Veniamin Costachi.
Nr. 24: Aritmetica.

Preţul fie-cărui numĕr **15 banĭ.**

Nr. 426—1907.

Publicaţiune.

Vineri în 22 l. c. la 10 oare a. m. va avea loc în cancelarea subscrisei administraţiuni în Braşov (Strada argintarilor Nr. 5) o pertractare de ofert închisă în privinţa **vânzărei à 1000 m³ trunchiuri** netăiate de lemn de fag din tăetură pentru anul 1908. Vantsa din sus şi jos a revirului de pădurit Timişiu. Ofertele în scris şi timbrate, provăzute cu 300 cor. vadiu, oferta care trebue să conţină declaraţiunea cumpărătorului că cunoaşte condiţiunile de ofert şi se supune acelora necondiţionat sunt a se înainta la acest oficiu până în ziua sus numită.

Din lemnul de fag cad pe grasimea de

25—30 % = 30 %
31—40 „ = 60 %
41 sus „ = 10 %

Cumpărătorul este obligat a prelucra lemnele care nu sunt potrivite pentru clădiri în lemn de ars întorcându-se plata tăeri din partea oraşului. Tăetura Vantsa zace în Timiş de jos din drumu mare un kilometru.

Amănuntele condiţiunilor de ofert se poate vedea la acest oficiu.

Brasó, în 8 Novembre 1907.

Administraţiunea silvană Oraş-Timişiu.

(3077,1—2)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Oct. st. n. 1907 şi până în 1 Maiu st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim. (Cl. I.)
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3 14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9 47 séra.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4 55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Cl. I.)

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.